

گزارش کاربرد آموزش نامه بر آموزش بالینی دانشجویان فیزیوتراپی

قدمعلی طالبی^۱، فریبا قادری^۲، میرعلی اعتراف اسکویی^۳

^۱دکتر، فیزیوتراپی، استادیار، دانشگاه علوم پزشکی بابل، بابل، ^۲دکتر، فیزیوتراپی، ^۳دکتر، فیزیوتراپی، دانشیار، دانشگاه علوم پزشکی تبریز، تبریز، ایران.

مجله راهبردهای توسعه در آموزش پزشکی دور اول شماره دوم پاییز و زمستان ۹۳ صفحات ۵۸-۵۱.

چکیده

مقدمه و هدف: آموزش بالینی از مهمترین قسمت‌های آموزش در علوم پزشکی می‌باشد که دانشجویان در این زمینه در سایر رشته‌ها، این مطالعه با تأکید بر محتوای آموزش نامه طراحی و اجرا گردید.

روش‌ها: در این مطالعه مقدماتی ۲۴ نفر دانشجوی فیزیوتراپی در مقطع کارشناسی در ترم هفتم که تجربه گذراندن واحد کارآموزی به روش رایج را در ترم گذشته داشتند، به روش نمونه در دسترس در چهار مرکز کارآموزی دانشکده توانبخشی تبریز تحت آموزش بالینی به روش آموزش نامه قرار گرفتند نحوه تخصیص این دانشجویان در ۴ مرکز کارآموزی به صورت تصادفی انجام شد و نتایج به صورت نظرسنجی از دانشجویان در زمینه‌های مختلف توسط پرسشنامه کتبی که روایی و پایایی آن مورد ارزیابی قرار گرفته بود، بررسی شد.

یافته‌ها: در این مطالعه مقدماتی نتایج پرسشنامه‌ها بعد از مداخله موردنظر به صورت توصیفی بررسی شد. از بین ۲۳ پرسش بررسی شده در پرسشنامه بیشترین رضایتمندی از کاربرد آموزش نامه در آموزش بالینی در مورد آموزش نحوه پرونده نویسی، مستند سازی تجارب و امکان مقایسه آنها در طول ترم‌های مختلف، بهبود روحیه خود ارزیابی و ثبت نظام‌مند فعالیت‌های آموزشی بود.

نتیجه‌گیری: استفاده از آموزش نامه در کارآموزی در عرصه دانشجویان فیزیوتراپی می‌تواند ابزاری مؤثر در ارتقا کیفی آموزش بالینی باشد.

کلیدواژه‌ها: آموزش نامه، دانشجویان فیزیوتراپی، کارآموزی در عرصه

نویسنده مسئول:
دکتر فریبا قادری
دانشگاه علوم پزشکی تبریز
تبریز - ایران
پست الکترونیکی:
ghaderimailbox@gmail.com

نوع مقاله: پژوهشی

دریافت مقاله: ۹۲/۶/۲۹ اصلاح نهایی: ۹۳/۱/۳۱ پذیرش مقاله: ۹۳/۲/۲

ارجاع: طالبی، قدمعلی، قادری، فریبا، اعتراف اسکویی، میرعلی. گزارش کاربرد آموزش نامه بر آموزش بالینی دانشجویان فیزیوتراپی. راهبردهای توسعه در آموزش پزشکی. ۱۳۹۳؛ ۱(۲): ۵۸-۵۱.

مقدمه: ارزشیابی به شناسایی، تحلیل و بررسی میزان تأثیر همه جنبه‌های مختلف آموزش می‌پردازد. به منظور ارزشیابی مؤثر ابزارهای مختلفی طراحی شده اند از جمله: آزمون کتبی، ارزیابی‌های بالینی (عملی) و مشاهده‌ای که شامل آموزش نامه، پورت فولیو و کارنامه فنون تشخیصی درمانی می‌باشد (۲). آموزش نامه ضمن بیان اهداف کلی دوره، به ثبت عملکرد روزانه

امروزه برنامه‌های آموزشی مطلوب تلقی می‌شوند که ماهیت پویا داشته و به دنبال بازخوردهای محیطی به طور مرتب اصلاح و بازنگری گردد. تدریس برنامه‌ریزی شده یکی از اصول پذیرفته شده آموزش نوین است و استفاده از ارزشیابی کارآمدترین روش به منظور ارتقاء کیفی آموزش می‌باشد (۱).

دانشجو، تجربیات عملی دانشجو در ارزیابی و درمان بیماران و پایش یادگیری دانشجو در طی دوره می پردازد. مرور آموزش نامه توسط اساتید در دوره های مختلف کارآموزی بالینی می تواند اطلاعات ارزشمندی را در خصوص نقاط ضعف و قوت دانشجو و پرهیز از انتخاب موارد بالینی نامناسب یا تکراری برای دانشجو و رعایت حداقل های آموزشی را فراهم نماید. استفاده از آموزش نامه موجب ارتقاء سطح مهارت های عملی و بالینی دانشجویان و نیز ارتقاء سطح ارزشیابی دانشجو و برنامه ریزی آموزشی گروه می گردد (۲).

آموزش بالینی مهمترین بخش در آموزش فیزیوتراپی در مقطع کارشناسی می باشد که دانشجو به یادگیری مهارت های عملی جدید و به کارگیری این مهارت ها در بالین بیمار می پردازد. در عین حال ارزیابی این روند می تواند آموزش را از یک حالت ایستا به یک روند پویا تبدیل کند. استفاده از آموزش نامه روندی را فراهم می کند که در آن چهارچوب استاد و دانشجو در هنگام تدریس با اهدافی مشترک و مشخص به یک سو حرکت کنند. در این روش فعالیتهای آموزشی منظم از پیش طراحی شده اند، ارزشیابی استاد و دانشجو واقعی تر می گردد و باعث می شود دانشجو و استاد با اعتماد بیشتری در بالین بیمار حاضر شوند.

آموزش نامه به ایجاد عملکرد بازخوردی و تفکر خلاق در فراگیر و استاد کمک می کند. فرآیند بازخوردی نه تنها دانشجویان را قادر به کشف خلاء موجود در دانش یا شایستگی شان می کند بلکه آنها را قادر می سازد تا نقاط قوت، مهارت ها و دانش خود را مستند سازند (۳، ۴). آموزش نامه کتابی برای جمع آوری مطالب در فواصل زمانی است و برای فراگیران چهارچوبی برای سازماندهی و ثبت فعالیتهای آموزشی مختلف فراهم می کند و باعث صرفه جویی در زمان می شود (۵). آموزش نامه ۱ ابزار ارزیابی و وسیله ای برای ثبت فعالیتهای فراگیران در محیط های یادگیری مختلف است که برای برنامه ریزی آموزشی بازخورد فراهم می کند و به فراگیران در تمرکز روی اهداف مهمی که باید در طول یک چهارچوب زمانی خاص به آن دست یابند کمک می کند (۶). با این حال، ایراداتی از جمله ایجاد اضطراب در دانشجویان، عدم تکمیل به موقع و به روز آموزش نامه و نقص وارد کردن اطلاعات در آموزش نامه یا رونویسی برخی مطالب از سایر دانشجویان نیز مطرح می باشد (۷).

تاکنون گزارش مستندی در خصوص تأثیر استفاده از آموزش نامه در درس کارآموزی دانشجویان فیزیوتراپی گزارش نشده است. به علاوه در مطالعات مشابهی که در این زمینه و در دانشجویان پزشکی و پرستاری صورت گرفته، چند نکته اصلی مورد توجه جدی نبوده است: (۱) جامعیت در محتوای آموزش نامه کمتر به چشم می خورد و معمولاً تنها به ثبت اقدامات دانشجو در ارزیابی و درمان بیماران خلاصه شده است، (۲) تعامل بین دانشجو و استاد پررنگ نبوده است و (۳) جنبه های مختلف اثرات استفاده از آموزش نامه از دیدگاه دانشجویان مورد بررسی قرار نگرفته است. لذا هدف این مطالعه، بررسی تأثیر استفاده از آموزش نامه در درس کارآموزی در عرصه ی دانشجویان فیزیوتراپی از دیدگاه دانشجویان بود.

روش ها:

با توجه به اینکه استفاده از آموزش نامه در آموزش بالینی دانشجویان فیزیوتراپی برای اولین بار در این مطالعه مورد بررسی قرار گرفت، لذا لازم بود تا این ابزار با توجه به تجربه بالینی و نظرات اساتید دخیل در امر آموزش بالینی تنظیم گردد. به همین دلیل، پیش نویس اولیه بر اساس مرور انجام شده بر متون موجود و آموزش نامه های مورد استفاده در سایر دانشگاه های معتبر دنیا و با هم فکری تعدادی از اساتید که آموزش های مربوط به نحوه تنظیم آموزش نامه را طی کرده بودند، تدوین شد. سپس جهت تغییرات و اصلاحات برای تعدادی از اساتید باتجربه و با شاخص ارزشیابی ممتاز در آموزش بالینی ارسال گردید. نسخه نهایی آموزش نامه مورد استفاده در این مطالعه شامل ۵ بخش بود (۱) ثبت فعالیتهای آموزشی و تجربیات، (۲) ثبت اقدامات و مهارت های عملی، (۳) گزارش سایر موارد بالینی ارجاع شده، (۴) پرونده نویسی و (۵) سایر مستندات (شامل آزمون های انجام شده، تکالیف دانشجو مانند ارائه پامفلیت های آموزشی و غیره). هدف این آموزش نامه علاوه بر تشویق فراگیر به افزایش اطلاعات بالینی، بدست آوردن سطح بالاتری از انجام مهارت بالینی نیز بود. فراگیران موظف به تکمیل و ارائه به موقع آموزش نامه بودند.

در تدوین آموزش نامه حداقل های بالینی مورد انتظار از فراگیر مورد توجه بوده است. به منظور تبیین اهمیت، نقش و

ورود دانشجو به مرکز آموزشی دیگر، توسط اساتید مرکز جدید مورد مطالعه قرار می‌گرفت تا حتی‌المقدور از تکرار موارد مشابه در ارزیابی و درمان بیمار اجتناب شود.

در پایان نیمسال تحصیلی با استفاده از یک پرسشنامه‌ی نظرسنجی (جدول ۱)، دیدگاه دانشجویان در خصوص اثرات استفاده از آموزش نامه مورد ارزیابی قرار گرفت. دانشجو در پاسخ به هر سؤال نظر خود را از یک طیف ۵ گزینه‌ای (شامل بی‌تأثیر- کم - متوسط - زیاد و خیلی زیاد) انتخاب می‌نمود. نظرات دانشجویان کاملاً محرمانه و بدون قید مشخصات دانشجو بود.

یافته‌ها:

با توجه به اینکه این مطالعه یک مطالعه مقدماتی مقطعی بود، آزمون‌های آماری تحلیلی صورت نگرفت و صرفاً آمار توصیفی در مورد میزان رضایتمندی دانشجویان از موارد مطروحه در پرسشنامه بیان گردید.

فراوانی پاسخ‌های دانشجویان به سؤالات فرم نظرسنجی در جدول ۱ آورده شده است. طبق نظر دانشجویان استفاده از آموزش نامه در درس کارآموزی در عرصه بیشترین تأثیر مثبت را به ترتیب بر آیت‌های "۹ و ۱۰ و ۱۱ و ۱۲ و ۱۳ و ۱۴ و ۱۵" (با فراوانی ۸۰٪ و بیشتر) و کمترین تأثیر را به ترتیب بر آیت‌های "۱۹ و ۴" (با فراوانی کمتر از ۷۰٪) داشته است.

با توجه به این نتایج می‌توان چنین نتیجه گرفت که با کاربرد آموزش نامه در آموزش بالینی دانشجویان ضمن یادگیری نحوه پرونده نویسی و استفاده از تجارب عملی سایر دانشجویان در درمان و ثبت این تجربیات در آموزش نامه، اعتماد به نفس بیشتری برای کاربرد این تجربیات در بالین بیمار پیدا می‌کنند. ولی در مورد تقویت و رفع نقاط ضعف دانشجو و رعایت اصول اخلاق حرفه‌ای طبق نظر دانشجویان تأثیر چندانی نداشته است که جای بررسی و بحث در این مورد وجود دارد.

جایگاه آموزش نامه در آموزش مهارت‌های بالینی و یکسان سازی نحوه اجرای آموزش نامه و نحوه ارزشیابی دانشجو (بر اساس آموزش نامه)، نکات لازم طی یک جلسه توجیهی در گروه آموزشی به اساتید گروه ارائه گردید. همچنین به منظور آشناسازی و نیز در جهت تشویق دانشجویان به مشارکت آگاهانه در این طرح، یک جلسه توجیهی در خصوص آموزش نامه و پاسخ به سؤالات احتمالی دانشجویان برگزار شد.

برای بررسی جوانب مختلف کاربرد آموزش نامه پرسشنامه‌ای طراحی گردیده و توسط تعدادی از مدرسین مجرب اعتبار ساختاری و محتوایی این پرسشنامه بررسی شد و پس از نهایی شدن این پرسشنامه ۲۳ سوالی با مقیاس رتبه‌ای مورد استفاده قرار گرفت.

در طی این مطالعه مقطعی مقدماتی نتایج کاربرد استفاده از آموزش نامه تدوین شده در یادگیری دانشجویان فیزیوتراپی مورد بررسی قرار گرفت. آموزش نامه طراحی شده توسط گروه آموزشی در طی نیمسال دوم سال تحصیلی ۹۱-۹۲ در چهار مرکز کارآموزی دانشکده توانبخشی تبریز اجرا شد و اطلاعات بدست آمده از ۲۴ دانشجو در پایان نیمسال تحصیلی مورد ارزیابی قرار گرفت. نمونه‌های مورد مطالعه دانشجویان شاغل به تحصیل در نیمسال دوم کارآموزی بودند که تجربه یک کارآموزی به روش رایج در نیمسال گذشته را داشتند و به روش تصادفی در یکی از چهار مرکز کارآموزی قرار گرفتند. پس از طی یک نیمسال تحصیلی ارزیابی پرسشنامه‌ای از دانشجویان در مورد مقایسه کارآموزی به روش آموزش نامه با روش رایج صورت گرفت.

هر استاد موظف بود ضمن کنترل روزانه آموزش نامه فراگیر، در خصوص رفع نقاط ضعف دانشجو اقدامات و راهنمایی‌های لازم را انجام دهد. مطالب تدریس شده ی تئوری و عملی در یک مرکز کارآموزی (که تماماً در کتابچه آموزش نامه ی دانشجو ثبت می‌شد) و نیز موارد بالینی که در یک مرکز کارآموزی خاص توسط یک دانشجو درمان می‌شد، به هنگام

جدول ۱- درصد فراوانی نتایج بررسی فرم نظرسنجی از دانشجویان در مورد استفاده از آموزش نامه

ردیف	سوالات فرم نظرسنجی از دانشجویان در مورد استفاده از آموزش نامه	متوسط، زیاد و خیلی زیاد (۴-۵)	بی تأثیر و کم تأثیر (۱-۲)
۱	باعث بهبود روحیه خود ارزیابی و مشارکت در ارزشیابی آموزشی می‌گردد.	٪۸۷	٪۱۳
۲	ابزاری مفید جهت سازماندهی و ثبت فعالیت‌های آموزشی فراگیران می‌باشد.	٪۸۷	٪۱۴
۳	باعث شناسایی نقاط قوت و ضعف و ترغیب برای مستندسازی و سازماندهی آنها می‌گردد.	٪۸۴	٪۳۶
۴	به دانشجویان و استاد جهت رفع نقاط ضعف و قابل بهبود دانشجویان کمک می‌کند.	٪۸۲/۷	٪۱۷/۳
۵	به عنوان ابزار سنجش، باعث ارزیابی منطقی و عادلانه فراگیران می‌گردد.	٪۶۵/۲	٪۳۴/۸
۶	روش مناسبی برای ثبت مهارت‌های عملی و گزارش کار بالینی است.	٪۸۲/۷	٪۱۷/۳
۷	فراگیران را با نیازهای آموزشی آشنا نموده و آنها را به تحقق اهداف آموزشی رهبری می‌کند.	٪۸۰	٪۲۰
۸	روش آسانی برای ثبت ویژگی‌های مهارت‌های شناختی و متدهای کلینیکی و تفسیر یافته‌های بالینی است.	٪۸۸	٪۲۲
۹	فراگیر را با پرونده نویسی و مستند سازی مراحل مختلف آن آشنا می‌کند.	٪۹۵/۷	٪۴/۳
۱۰	باعث استفاده از تجارب مختلف در طول ترم‌ها و مقایسه آنها با تجارب جدید می‌گردد.	٪۹۱/۴	٪۸/۶
۱۱	باعث دستیابی فراگیر به مهارت‌های مدیریت زمان و آمادگی برای پذیرش مسئولیت‌های اجتماعی می‌شود.	٪۷۰	٪۳۰
۱۲	ارتباط مؤثری بین مباحث تئوری و بالینی برقرار می‌نماید.	٪۸۲/۳	٪۲۱/۷
۱۳	اساتید را با مشکلات و دغدغه‌های دانشجویان آشنا می‌سازد.	٪۸۴	٪۳۶
۱۴	اساتید را در ارائه بازخوردهای مناسب به فراگیر یاری می‌کند.	٪۷۰	٪۳۰
۱۵	به منزله دفترچه یادداشت روزانه بوده و خاطرات قبلی فراگیر را در آینده زنده و لذت بخش می‌نماید.	٪۸۸	٪۲۲
۱۶	امکان ارائه دست نوشته‌ها را در سمینارهای علمی دانشجویی برای فراگیر فراهم می‌نماید.	٪۸۴	٪۳۶
۱۷	تجربیات علمی فراگیر را در ارزیابی و درمان بیماران مرتب‌پایش می‌کند.	٪۷۰	٪۳۰
۱۸	باعث ارتقاء مهارت‌های لازم در تصمیم‌گیری بالینی و کلینیکی می‌گردد.	٪۷۵	٪۲۵
۱۹	باعث آشنایی و رعایت اخلاق حرفه‌ای می‌گردد.	٪۶۰	٪۴۰
۲۰	کمک می‌کند از آموزش موارد بالینی تکراری و نامناسب در طول کارآموزی اجتناب گردد.	٪۷۰	٪۳۰
۲۱	پس از فارغ التحصیلی، به عنوان یک کتابچه راهنما در درمان بیماران مورد استفاده قرار می‌گیرد.	٪۹۱/۳	٪۸/۷
۲۲	در مجموع در طی آموزش بالینی مفید مؤثر است.	٪۸۲/۶	٪۱۷/۴
۲۳	نهایتاً باعث ارتقاء فردی و حرفه‌ای فراگیر و تعامل مناسب وی با بیمار می‌گردد.	٪۸۶/۴	٪۱۳/۶

بحث و نتیجه گیری:

با توجه به نتایج بررسی به عمل آمده از دانشجویان بر اساس چک لیست‌های طراحی شده استفاده از آموزش‌نامه در کارآموزی در عرصه دانشجویان فیزیوتراپی بیشترین تأثیر را با رضایتمندی بالا با فراوانی بالای ۸۰٪ از ۲۳ سوال مورد ارزیابی در موارد زیر داشت:

- آشنایی فراگیر با پرونده نویسی و مستند سازی
- استفاده از تجارب مختلف در طول ترم‌ها و مقایسه آنها با تجارب جدید
- بهبود روحیه خود ارزیابی و مشارکت در ارزشیابی آموزشی
- ابزار مفید در سازماندهی و ثبت فعالیت‌های آموزشی فراگیران
- ارتقاء فردی و حرفه‌ای فراگیر و تعامل مناسب با بیمار
- کمک به آموزش بالینی مفید و مؤثر
- روش مناسب برای ثبت مهارت‌های عملی و گزارش کار بالینی
- آشنایی فراگیر با نیازهای آموزشی کمترین تأثیرات با رضایتمندی کم از نظر دانشجویان با فراوانی کمتر از ۷۰٪ در دو مورد دیده شد:
- آشنایی و رعایت اخلاق حرفه‌ای
- ابزار سنجش مناسب در ارزیابی منطقی و عادلانه فراگیران در مطالعات انجام شده ی گذشته نیز مزایای مشابهی برای استفاده از آموزش‌نامه مطرح شده است. تشویق فراگیر در رسیدن به اهداف آموزشی به دنبال تکمیل آموزش‌نامه، کمک به تسهیل برنامه‌ریزی کلی از تجارب مختلف در طول سالها (۶،۷)، وسیله‌ای برای خود ارزیابی، وسیله‌ای برای مرور تجارب قبلی و مقایسه با تجارب جدید به منظور دستیابی به اهداف آموزشی در آینده، کمک به دست یابی به مهارت‌های مدیریت زمان و آمادگی برای پست‌های مشاوره‌ای و مدیریتی برای کارکنان ارشد و قدیمی (۵،۶)، افزایش توانایی آموزش و سنجش مربیان و اساتید دانشگاه (۶)، صرفه جویی در زمان (به ویژه در نوع الکترونیکی) (۸)، کمک به فراگیران در ارتقا فردی و حرفه‌ای، کمک به فراگیران در تعامل بیشتر با بیمار، ارائه اطلاعاتی درباره فعالیت دانشجویان و مهارت‌های بالینی هر دانشجو، آشنایی اساتید با

نقاط ضعف دانشجو وسیعی در بر طرف‌سازی آنها، آشنایی اساتید با نقاط ضعف برنامه درسی اعم از دروس تئوری و عملی ارائه شده از این موارد هستند. در مطالعه حاضر نیز برخی از این نتایج حاصل گردیده است. اما علت تفاوت در برخی از آنها را احتمالاً می‌توان به نحوه ارزیابی و منابع آن مربوط دانست. به طوری که در مطالعه حاضر این ارزیابی توسط دانشجو صورت گرفته در حالی که در مطالعات ذکر شده گروه‌های آموزشی و اساتید به این ارزیابی پرداخته‌اند.

مطالعات گذشته در مورد استفاده از آموزش‌نامه در آموزش بالینی دانشجویان پرستاری، رزیدنت‌های جراحی، انترن‌های بخش پوست و روانپزشکی، دانشجویان پرستاری در ICU انجام شده است. علیرغم نقاط ضعف موجود در طراحی این آموزش‌نامه‌ها که در مقدمه به آنها اشاره گردید، همگی آنها تأثیر این روش‌ها در حیطه‌های مختلف ارزیابی را تأیید کرده‌اند. این مطالعات آموزش‌نامه را نه تنها به عنوان یک وسیله مؤثر در افزایش دانش و اعتماد به نفس دانشجویان قلمداد کردند بلکه ابزاری مناسب برای ارائه بازخورد به فراگیران نیز محسوب می‌کنند (۱،۴،۵،۷).

به همین دلیل آموزش‌نامه می‌تواند به عنوان وسیله‌ای برای کنترل دستیابی به اهداف و آگاه کردن دانشجویان از میزان دستیابی به اهداف به کار رود.

در این روش تعاملی فرصت‌های مناسبی برای بازخورد دادن فرآیندهای پزشکی و تعمق و تفکر بیشتر دانشجو به خصوص در گروه‌های کوچک آموزش در بالین بوجود می‌آید. برخی از محققین استفاده از آموزش‌نامه را به عنوان وسیله‌ای برای گزارش نحوه آموزش مهارت‌های عملی لازم می‌دانند. همچنین برای تحلیل عمق و وسعت تجارب دانشجو در دوره کارآموزی می‌توان از آموزش‌نامه استفاده کرد.

آموزش‌نامه وسیله‌ای برای کنترل میزان یادگیری دانشجو و همین‌طور کنترل مربیان توسط دانشجو است. عدم آشنایی کامل مربیان و دانشجویان با نحوه استفاده از آموزش‌نامه می‌تواند حصول نتایج مؤثر از آن را تحت تأثیر قرار دهد.

به نظر می‌رسد رضایتمندی کم در تأثیر آموزش‌نامه در این مطالعه بر آشنایی و رعایت اخلاق حرفه‌ای توسط دانشجویان ناشی از عدم توجه به این مبحث در سرفصل دروس کارآموزی

محدودیت ها

از محدودیت‌های مطالعه حاضر ارزیابی نتایج صرفاً از دیدگاه دانشجویان و عدم بررسی نتایج از دیدگاه اساتید گروه آموزشی و همچنین عدم وجود داده‌های کمی برای مقایسه قبل و بعد بر اساس آمار تحلیلی می‌باشد که پیشنهاد می‌گردد در مطالعات آینده به صورت یک مطالعه کارآزمایی بالینی مورد بررسی قرار گیرد.

سپاسگزاری:

لازم است از همکاری کلیه اساتید و همکاران و دانشجویان گروه فیزیوتراپی دانشکده توانبخشی دانشگاه علوم پزشکی تبریز که در انجام این بررسی ما را یاری کردند، تقدیر و تشکر به عمل آید.

در عرصه می‌باشد که در ساختار آموزش نامه نیز به نحو شایسته مورد توجه قرار نگرفته است. توجه بیشتر به مبانی اخلاق حرفه‌ای در دروس نظری و عملی دانشجویان پیش از ورود به آموزش بالینی می‌تواند به ارتقا کیفی اخلاق حرفه‌ای مؤثر باشد که باید به طور ویژه مورد توجه سیاست‌گزاران برنامه‌های درسی فیزیوتراپی قرار گیرد.

از طرفی عدم شناخت این ابزار به عنوان وسیله‌ای مناسب در ارزشیابی منطقی و عادلانه فراگیران از طرف دانشجویان موردی است که نیاز به بررسی و مطالعه بیشتر دارد. به نظر می‌رسد یکی از دلایل آن وجود امکان رونویسی از نسخه آموزش نامه سایر دانشجویان است که اگر در ارزشیابی مورد توجه قرار نگیرد از آسیب‌های مهم ارزیابی خواهد بود. بر اساس نتایج بدست آمده استفاده از آموزش‌نامه به عنوان یکی از ابزارهای تأثیرگذار در ارتقاء فرآیند آموزش، یادگیری و ارزیابی مهارت‌های بالینی فراگیران مفید و ارزشمند است.

References

1. Najafipour S, Amini MA. Survey of Teachers' Viewpoints of Jahrom Medical School towards Teacher's Evaluation by Student. *Iranian J Med Educ* 2002; 2(6):41. [In Persian]
2. Neary M. *Curriculum Studies in Post-Compulsory and Adult Education*. Cheltenham: Nelson Thornes; 2003; 56-9.
3. Jasper MA. Marking Criteria for Assessing Practice-Based Portfolios at Masters Level. *Nurse Educ Today* 2005; 25(5):377-89.
4. Piercey C. *Log-books: A Strategy for Reflective Practice in Nursing*. Sydney: Perth; 1999.
5. George F. Log Book for Specialist Registers in General Adult Psychiatry: Development and Peer Evaluation. *Psychiatr Bull* 2005; 29(9):339-41.
6. Blake K. The Daily Grind, Use of Log Books and Portfolios for Documenting Undergraduate Activities. *Med Educ* 2001; 35(12):1097-8.
7. Cassel D. The Use of Log-Books during Senior Registrar Training In Child and Adolescent Psychiatry. *Psychiatr Bull* 1992; 16(3):153-7.
8. Achuthan R. A Critical Evaluation of the Electronic Surgical Log Book. *BMC Med Educ* 2006; 6(16):15.

Using Log Book in Clinical Education of Physiotherapy Students

GhadamAli Talebi¹ Fariba Ghaderi² Mir Ali Eteraf Oskouei³

PhD PT, Assistant Professor, Physical Therapy Department, Babol University Of Medical Sciences, Babol¹, PhD PT, Assistant Professor, Physical Therapy Department, Faculty of Rehabilitation², PhD PT, Associated Professor, Physical Therapy Department, Faculty of Rehabilitation³, Tabriz University Of Medical Sciences, Tabriz, Iran.

(Received 20 Nov, 2013

Accepted 27 May, 2014)

Original Article

Abstract

Introduction: Clinical education plays an important role in medical education, in which students learn new skills and obtain knowledge of their usage in patients. Log book, as an evaluation tool, can be used to improve the clinical education levels as well as educational planning and evaluation process. Since there is no study about the usage of log book in clinical education of physiotherapy students in Iran, and due to the incomplete studies on log book usage in other disciplines, our study aimed at using log book in clinical education of physiotherapy students with the emphasis on the content of log book.

Methods: Twenty four undergraduate semester 7 physiotherapy students, who have already experienced the routine clinical education, were selected using convenience sampling. The students were allocated randomly into 4 clinical education centers affiliated with the Faculty of Rehabilitation. They were educated and evaluated for the whole semester by using log book. A valid and reliable written questioner in different educational domain was used for analysis.

Results: In this preliminary study, our finding following the intervention (log book) demonstrated descriptively. The study results showed that among 23 analyzed educational items, the students' most satisfactions by using log book obtained from the education of physiotherapy recording manner, documentation of experience and their possible comparison in different semesters, improvement of self-evaluation spirit, and systematic recording of educational tasks.

Conclusion: Log book in clinical education of physiotherapy students can be used as an effective tool in improvement of the quality of clinical education.

Key words: Log Book, Physiotherapy Students, Clinical Education

Citation: Talebi GA, Ghaderi F, Oskouei AE. Using Log Book in Clinical Education of Physiotherapy Students. Journal of Development Strategies in Medical Education 2014; 1(2): 51-58.

Correspondence:
F. Ghaderi
Tabriz University of Medical
Sciences
Tabriz, Iran
Email:
ghaderimailbox@gmail.com